

ניסוי זני מילונים לטיפוס גליה ושקפה במגן צהרי

1998

רבקה אופנבך, רמי גולן, עמי מדואל- מו"פ ערבה
אביתר איתאל - שה"מ, לה"ד נגב

ת/מ

המלון הסתווי עדין מהווה את גידול הסתיו העיקרי בכיכר סדום, בשנת 98/9 הגיע היקף המילונים ל- 2685 ד'. עיקר היבול מופנה ליצוא ופודה בחדשים נובמבר-דצמבר מחירים סבירים. בשנים האחרונות חלה ירידה משמעותית ברווחיות הענף, שהעמיקה את הצורך בחיפוש גידולים נוספים. עם הרחבת שטחי השרנטה ליצוא בכיכר סדום, החלט לבצע ניסוי עצמאי של זני שרנטה. כמדי שנה נבחנים בתחנת הניסויים "זוהר" שבכיכר סדום זני מלון חדשים מטיפוס "גליה", השנה הושם דגש בפנייה לחברות הזרעים להציג זנים חדשים רק עם פוטנציאל איכותי גבוה מזני הביקורת ערבה ו - C8.

ש/מ/מ/פ/מ

נערכו שני ניסיונות זנים, לזנים עם טיפוס פרי הדומה לגליה, וניסיון נפרד לזני שרנטה. מועד השתילה היה זהה לשני מבחני הזנים - 17.9.98. גודל חלקה 8 מ' ערוגה רוחב 1.80 מ', צמח כפול לטפטפת כל 40 ס"מ, 2.77 צמחים למ"ר. הקטיף החל בזני הגליה ב- 3.11.98 והסתיים ב- 13.12.98, נערכו 14 קטיפים.

הערה : הזנים אידיאל ו - 754 נשתלו שבוע מוקדם יותר לפי בקשת חב' הזרעים בהנחה שהם זנים אפילים.

בניסוי זני השרנטה גודל החלקה זהה לגליה, שתילה של שתיל כפול כל 40 ס"מ והטפטפת הבאה שתיל בודד, 2.08 צמחים למ"ר. הקטיף ב - 3.11.98 והסתיים ב - 2.12.98, נערכו 12 קטיפים. בכל קטיף, בשני הניסיונות, נשקל היבול הפירות מויינו לגודל ולאיכות, הוערכו חזותית ונשלחו למבדקי איכות בניהולו של רמי גולן, הפרי שהגיע למבדק ההשהיה נבחר מתוך היצוא. בזני גליה המילון הושהה ל - 17 יום, סימולציה להובלה ימית. בזני השרנטה ההשהיה הייתה בסימולציה למשלוח אווירי, 5 ימים + יומיים, סה"כ 7 ימים.

התוצאות מובאות בטבלאות 1 - 7

טבלה מס'	אפיון המשתנה
1	שמות הזנים וחב' הזרעים
2	אפיון עמידויות לזנים מטיפוס גליה
1 - 3	נתוני היבול (זני גליה)
2 - 3	נתוני היבול (זני שרנטה)
4	התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף
5	התפלגות הגדלים באחוזים
6	איכות לאחר השהייה לזני הגליה
7	איכות לאחר השהייה לזני השרנטה
8	תוצאות בדיקות כימיות לזני הגליה והשרנטה לאחר השהייה

טבלה מס' 1: שמות הזנים וחב' הזרעים

מס' חזרות	היבואן	החברה	שם הזנים
<i>לניס מטיפוס אליה</i>			
4			ערבה
1	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	5080
4		הזרע	C-8
2	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	7302
2	שוק חקלאי	זרעי ים תיכון	7303
2	שוק חקלאי	S&G	אדיאל
2	שוק חקלאי	S&G	754
2	סמקו	De. Ruiter	DR1143
2	סמקו	De. Ruiter	DR902
2	תרסיס	Fito	FIMEL
4		הזרע	XGV 48
4		הזרע	XGV 96
4		הזרע	XGV 118
2		הזרע	XGV 91
2		הזרע	XGV 121
<i>לניס מטיפוס ספינה</i>			
2	תרסיס	Tezier	X66.37
2	תרסיס	Tezier	Y67.37
2	תרסיס	Tezier	L79.37
2	תרסיס	Tezier	M84.37
2	שוק חקלאי	S&G	VERAK
2	שוק חקלאי	S&G	MN 1266
2	שוק חקלאי	Nunhems	Lunasol
2	שוק חקלאי	Nunhems	Lunabel
2	אורלאנסקי	Claus	CLX 2750
2	נרית		לוטוס
2	תרסיס	Tezier	Y23.37
2	תרסיס	Tezier	P15.37
4	אורלאנסקי	Claus	סאדאן

טבלה מס' 2 : אפיון עמידויות לזנים מטיפוס גליה

טאציוליות:			הגן
קמחון 1			ערבה
F 0	קמחון 1		52
F 0,1,2	קמחון 1		152
F 0	קמחון 1		2031
F 0,1,2	קמחון 1,2		7031
F 0,1	קמחון 1,2		7302
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 48
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 96
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 118
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 91
F 0,1,2	MNSV	קמחון 1,2	XGV 121
F 0,1,2	קמחון 1,2		5080
F 0,1	MNSV	קמחון 1,2	אידיאל
F 0,1,2	MNSV		902

טבלה מס' 3 - 1: נתוני היבול (זני גליה)

מס הגן	מס' חביות	מסקל בק"ג למ"ר		יבול כללי למ"ר בק"ג	אחוז היבוא	מסקל פרי ליבוא ב"ג
		יבוא	מקומי			
ערבה	4	3.2	0.7	3.9	83	1153
5080	1	2.4	0.5	2.9	68	740
C-8	4	2.5	1.2	3.8	67	1049
7302	2	2.8	0.6	3.5	81	844
7303	2	2.7	0.9	3.6	76	820
אידיאל	2	3.0	0.2	3.1	95	1091
754	2	2.8	0.5	3.3	85	913
DR1143	2	3.6	1.0	4.5	78	1113
DR902	2	4.5	1.0	5.4	82	1159
FIMEL	2	2.5	1.3	3.8	65	874
XGV 48	4	3.3	0.6	3.9	84	858
XGV 96	4	2.6	1.1	3.7	71	874
XGV 118	4	2.5	0.6	3.2	80	504
XGV 91	2	2.8	0.8	3.5	79	903
XGV 121	2	2.9	0.8	3.8	78	665

טבלה מס' 3 - 2: נתוני היבול (זני שרנטה)

מס' חזרות	מסקל בק"ט לא"ר		מס' חזרות	מס' חזרות	שם חזן	
	מסקל פרי	מס' חזרות				מס' חזרות
2	1.7	0.2	1.9	91	617	X66.37
2	4.2	0.0	4.2	99	649	Y67.37
2	1.3	0.1	1.3	94	590	L79.37
2	3.6	0.0	3.6	100	896	M84.37
2	3.0	0.0	3.0	100	926	VERAK
2	3.8	0.0	3.8	100	1106	MN 1266
2	2.9	0.0	2.9	100	709	Lunasol
2	2.2	0.1	2.3	95	855	Lunabel
2	2.4	0.0	2.4	99	812	CLX 2750
2	3.0	0.1	3.1	97	750	לוטוס
2	3.9	0.1	4.0	98	1321	Y23.37
2	3.2	0.1	3.3	98	710	P15.37
4	3.3	0.0	3.3	99	801	סאדאן

טבלה מס' 4 : התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף

התפלגות היבול באחוזים לפי תקופות קטיף						חזן
3.12 - 13.12	25 - 2.12	18 - 24.11	11 - 17.11	4 - 10.11	3.11	
0	10	28	51	11	0	ערבה
23	13	14	35	12	2	C-8
0	8	15	42	35	0	7302
12	7	16	45	20	0	7303
0	2	27	40	30	0	אדיאל
0	3	8	4	18	67	754
19	34	27	19	1	0	DR1143
0	14	47	31	7	0	DR902
14	12	14	12	35	12	FIMEL
24	28	35	9	3	0	XGV 48
21	11	30	36	3	0	XGV 96
17	13	17	46	7	0	XGV 118
23	14	32	28	3	0	XGV 91
16	15	19	40	10	0	XGV 121
7	0	34	59	0	0	5080

טבלה מס' 5 : התפלגות הגדלים באחוזים

התפלגות השאלים באחוזים			חזרות	הכל
8 - 12	5+6	4+>4		
5	37	58	4	ערבה
6	59	36	4	C-8
17	69	14	2	7302
20	74	7	2	7303
16	64	20	2	אידיאל
7	45	48	2	DR1143
1	40	59	2	DR902
18	74	8	2	FIMEL
16	74	10	4	XGV 48
19	77	4	4	XGV 96
81	19	0	4	XGV 118
13	74	13	2	XGV 91
46	45	10	2	XGV 121
19	68	13	1	5080

טבלה מס' 6 : איכות לאחר השהייה לזני הגליה

השהייה - 14 יום ב - 6 מ"צ. 3 ימים נוספים ב - 20 מ"צ. סה"כ 17 יום.
 ציון איכות: 10% - התמוטטות חיצונית, 25% - בלתי מכיר, 20% מוצק מאוד.
 30% - ג'ינג'ים, 15% - התמוטטות פנימית .

הזן	מוצק מאוד	מוצק	לא מכיר	הת' חיצונית	ג'ינג'ים	הת' פנימית	חריגי צבע	ציון איכות (1-10)
אחזים								
<i>אבחן</i>								
XGV 96	40 a	44 a	17 b	13 bc	7 d	4 a	20 a	3 a
XGV 48	27 ab	55 a	18 b	6 c	17 cd	4 a	19 a	3 a
XGV 118	2 b	44 a	54 a	3 c	22 cd	0 a	0 b	2 ab
ARAVA	34 a	55 a	11 b	26 ab	57 b	2 a	4 b	1 b
C-8	11 ab	23 a	66 a	32 a	88 a	6 a	0 b	-3 c
<i>תצפית</i>								
XGV 91	25	58	17	6	14	3	23	3
IDEAL	85	8	7	7	59	5	1	2
DR902	9	69	22	26	18	3	4	2
DR1143	34	49	17	6	40	0	5	2
7302	31	43	26	38	37	0	0	1
Female	0	55	45	18	43	0	0	0
XGV 121	13	25	62	16	58	0	0	-1
7303	22	23	55	17	79	0	0	-2

טבלה מס' 7 : איכות לאחר השהייה לזני השרנטה

השהיה - 5 יום ב - 12 מ"צ. יומיים ב - 20 מ"צ. סה"כ 7 יום.
ציון איכות: 10% - התמוטטות חיצונית, 25% - בלתי מכיר, 20% מוצק מאוד.
 30 % ג'ינג'ים, 15% - התמוטטות פנימית .

הזן	מוצק מאוד	מוצק	לא מכיר	הת' חיצונית	גינג'ים	הת' פנימית	חריגי צבע	ציון איכות (1-10)
אחוזים								
Y67/37	100	0	0	0	0	0	0	10
P15/37	100	0	0	3	0	0	0	9.8
MN 1266	91	9	0	7	0	37	5	7.4
VERAK	100	0	0	48	0	7	3	8
X66/37	88	13	0	8	0	18	11	7.5
Y23/37	90	10	0	10	0	8	17	7.8
Lunabel	90	10	0	30	0	22	20	7.2
Lunasol	67	33	0	11	0	20	54	6.3
CLX 2750	27	65	8	27	0	8	10	5.1
CEISAN	78	0	22	33	0	33	22	4.3
L79/37	79	21	0	27	9	13	24	4.4
M84/37	59	18	22	37	0	16	37	3.9
LOTUS	26	35	39	47	0	42	13	2.8

טבלה מס' 8 : תוצאות בדיקות כימיות לזני הגליה והשרנטה לאחר השהייה

SUC mg/gfw	EC ds/m	TSS %	זן
<i>מבחן - זני גליה</i>			
20	7.7	10.4	XGV 118
18	6.9	10.1	XGV 96
26	7.3	10.1	C-8
17	7	9.5	XGV 48
17	7.5	9	ARAVA
<i>תצפית - זני גליה</i>			
22	8.6	11	7303
27	8.2	10.9	IDEAL
22	7.4	9.7	XGV 121
12	7.5	9.7	Female
17	7.9	9.5	7302
18	6.4	9.2	XGV 91
13	7.1	8.9	DR1143
14	6.6	8.7	DR902
<i>זני שרנטה</i>			
19	9.3	11.8	Lunasol
23	8.5	11.4	L79/37
21	8.7	11.1	Y67/37
22	8	10.7	CLX 2750
18	9.5	10.3	VERAK
11	7.9	10.1	M84/37
20	8.7	10.1	MN 1266
18	7.8	9.8	LOTUS
17	7.6	9.5	X66/37
10	7.4	9.3	Lunabel
13	7.2	9	CEISAN
2	6.3	7	P15/37
8	6.9	6.7	Y23/37

בני אלה

מבין הזנים החדשים שנבחנו, נמצאו מספר זנים באיכות גבוהה יותר מהזנים המסחריים ערבה ו - C-8.

הזן אידאל הגיע למוצקות הגבוהה ביותר.

תופעת ה"גינגיים" ברמה נמוכה לזנים 96 ו - 48. לזני הבקרת ערבה ו - C-8 רמת גינגיים מאוד גבוהה בהשוואה לשני זנים אלה. רמת חריגי הצבע גבוהה לזנים 96 ו - 48 בהשוואה לזני הביקורת.

הציון הכללי לאיכות לאחר השהייה גבוה סטטיסטי לזנים 48 ו - 96 בהשוואה לזני הביקורת. חשוב לציין את עוצמת הצימוח החזקה של הזנים 96 ו - 48, הקטיף נמשך עד לשבוע הראשון של דצמבר, זנים אלה הצטיינו בפיזור אחיד של הקטיף מאמצע נובמבר ועד תחילת דצמבר. ציון איכות כללי גבוהה לזנים 96, 48 ואידאל. הזנים אידאל ו - 48 הגיעו לאחוז יצוא גבוה. הזנים 902 ו - 1143 השיגו את היבול הגבוה מבין הזנים, איכותם נופלת מהזנים המצטיינים אך לא נמוכה מאיכות הזן ערבה. גודל הפרי לזנים אלה מעט גדול באומד שנבחן בניסוי.

בני אילנה

היבול שהתקבל בזנים השונים מגיע לממוצע של 3.5 ק"ג למ"ר, במיון ביום הקטיף לא נמצא הבדל רב בין הזנים השונים, השוני בזנים מתבטא לאחר השהייה בסימולציה למשלוח אווירי. נמצאו מסי זנים שהצטיינו בציון הכללי גבוה בהשוואה לזן המסחרי סזאן, לזנים אלה מוצקות גבוהה ולחלקם התמוטטות חיצונית נמוכה.